

ՆՈՐԱԾԻՆ ԱՐՔԱՆ ԵՒ ՄԱՆԿԱՍՊԱՆ ՀԵՐՈՎԴԵՍԸ

Արդարեւ, ատելավառ կիրքը այն աստիճան շարժային ցնցում կը ստեղծէ մարդուն մէջ, որ կը կորսնցնէ իր ներքին տեսողութիւնը եւ մտազար կը դարձնէ գայն:

Յատկանշական է, Հերովդէս թագաւորին եղբրական արարքը: Երբ կը լսէ մոգերուն բերնէն նոր թագաւորի մը ծնունդը՝ կ'անձկոտի ու ահ ու դողի կը մատնուի:

Ի՞նչ բանն է, որ կ'ահաբեկէ ու կը սարսէ իր թագաւորութիւնը, ի՞նչն է, որ կը խռովէ իր խաղաղութիւնը եւ բռնը կը վանէ կոպերն:

Անգոր երախայ մը, ի՞նչ վտանգ կարող է սպառնալ իր ամբարնիստ գահին: Յիմարութիւն չէ՞ եօթանասունամեայ թագաւոր մը դողայ երախայի մը ծնունդէն: Չի՞ մտածեր ըռպէ մը, որ այդ նորածինը մինչեւ որ ահի մօրը գրկին մէջ, արդէն ինքը չուած կ'ըլլայ աշխարհէն:

Կիրքը սակայն, հանդարտ չի թողուր գիմք ու կը մղէ դիւային ծրագիրներ յղանալու, քնաջնջման միջոցներու վրայ մտածելու: Չի կրնար տրամաբանութիւնը հսկակշռել եւ աշխարհի իրողութիւններու առջեւ ճշմարտօրէն դիրքաւորուիլ:

Հիմնովին անհիմաստ է իր վախը եւ անարդարացուցիչ իր տագնապը:

Եթէ ողջմիտ ու պաղարիւն մտածողութեամբ ուսումնասիրէր նորածին թագաւորին յայտնութեան պարագան, վստահօրէն պիտի տարհամոզուէր ճշմարտութենէ քոյրորդին վրիպած ըլլալուն:

Այո՛, ծնած էր հրէից թագաւորը, ո՛չ թէ միայն հրեաներուն, այլ ամբողջ մարդկութեան համար: Իր թագաւորութիւնը պիտի չսահմանափակուէր Հրէաստանի նեղ սահմաններուն մէջ, այլ պիտի տարածուէր ու ընդգրկէր բովանդակ աշխարհը,

որովհետեւ՝ Ան չեկաւ երկիրներու եւ ժողովուրդներու վրայ թագաւորելու, այլ սիրտներու եւ հոգիներու մէջ իր գահը հաստատելու:

Չեկաւ Հերովդէսի փաղափական իշխանութեան դէմ պայքարելու եւ ոչ ալ ստուերածելու իր թագաւորութիւնը տարակոյսի փողով:

Իր հոչակած սուրբ պատերազմը՝ մեղքի բռնակալին աշխարհակործման իշխանութեան դէմ էր: Հերովդէս, նաեւ հրեայ կրօնական եւ փաղափական իշխանութիւնները չհասկցան մեծ ճշմարտութիւնը եւ լծուեցան անողոք ու աննահանջ պայքարի: Բոլորն ալ համոզուած էին, որ Հերովդէս պէտք է դաժակները ի սպաս դնէր եւ ձեռքերը ներկէր քիւրաւոր անմեղ մանուկներու արիւնով, որպէս զի այդ համատարած սպանդին մէջ ջնջուէր երկրի երեսէն նորածին Թագաւորը:

Միայն արիւնառուշտ մենատէրը չէր, որ առաջին ըռպէին իսկ թշնամական դիրք բռնեց Աստուածային երախային դէմ, այլ բերին անոր իրենց մոլեգին զօրակցութիւնը փահանայապետներն ու դպիրները, որ անյապաղ գործադրուէր պատմութեան մէջ աննախընթաց ոճրային մախիթը:

Հրեայ ժողովուրդը առաջին օրէն՝ մինչեւ այսօր չհասկցաւ իր ծոցէն ծնած երկնային Երախային աստուածութիւնը:

Այդ օրերու իրենց կոյր եսականութիւնը չհանչցաւ ուրիշ հեղինակութիւն, բացի, իրենց ախտավարակ մոլեռանդութենէն:

Նոյն անուշտ, փարիսեցիներու ժամանակակից եւ ճշմարտութիւնը փնտռող քարեհոգի հովիւներ, իմաստուն մոգեր եւ գիտութեան ներկայացուցիչներ, որոնք երկար տարիներէ ի վեր կը սպասէին Փրկչին գալստեան:

Այդ երկար ուղեւորութեան ընթացքին մոգեբը՝ արհամարհեցին իրենց կեանքին սպառնացող բոլոր վտանգները: Մինչեւ իսկ թափ մը կանգ պիտի չ'առնէին, եթէ գիրենմ առջնորդող Աստուղը դադրէր իրենց ուղեցոյց ըլլալէ:

Տեսան երկնային Նրախան իր մօրը՝ Մարիամին գորովայից գրկին մէջ: Երկիւղածութեամբ խոնարհեցան ու իրենց գանձերը բանալով՝ մատուցին նուէրները, ոսկի, կնդրուկ եւ գմուռս: Ոչ մէկ արտաքին շողարձակում, մտաւոր չշարժուց անոնց սոստորութիւնը: Ամէն ինչ, ինչպէս պարզութեան մէջ, հիաստանք էր ու զարմանահրաշ:

Այսպէս էր երէկ, երկու հազար տարի առաջ, այցելուներու փոքրաթիւ ներկայութիւնը, եւ նոյնն է այսօր Քիչերու այցելութիւնը Նորածին Արքային մատուցող առջեւ: Մարդկային մեծ թագմութիւնները կ'անցնէին անոր առջեւէն, կարծես սովորական երախայի մը օրօրոցը ըլլար:

Աստուծոյ արքայութեան մէջ տեղ չունին կեղծաւորները, փարիսեցիները եւ անապարծները, այլ միայն անոնք, որ մանկական սիրտ ունին ու հառազայթի պէս անքիծ հոգի:

Նոր Արքային ծնունդը՝ տօնն է խաղաղութեան եւ փրկութեան: Լոյսը՝ փարատեց խաւարը եւ սուրբ գիշերը, արտաքին գիշերը հոգիներէն ու բերաւ արշալոյսը ողջ մարդկութեան:

Յիսուսի ծնունդը՝ բոլորովին տարբեր է միւս բոլոր ծնունդներէն: Սկիզբն է Բրիստոնէութեան եւ սկիզբը՝ փրկական թուականին:

Անպարագրելի սէրը եկաւ խոնարհագոյն համեստութեամբ ու գահակալեց սիրտներու մէջ: Աստուած մարդացաւ, որ մարդը աստուածանայ, երկնային ծնունդը խոնարհեցաւ, որ մարդ

էակը երկինք բարձրանայ:

Ո՞վ կրնար երեսակայել, որ աստուածային շնորհներով ծառուած մահկանացուն, պիտի իջնէր այնքան ցած, որ գետնամած սողուններու հաւասարէր:

Սուգուեցաւ թանձր մթութեան մէջ ու երկիրը վերածեց խաւարակուռ փռոսի, ուրկէ ելք մը չի գտնէր դուրս գալու:

Երբ մարդուն եսապաշտութիւնը փորձեց փոխարինել Աստուծոյ փառքը եւ գօրութիւնը ու դարձաւ կուռքերու երկրպագու, նուաստացուց ինքզինքն ու անպատուեց իր Արարիչը:

Արարածը՝ որ կը ծնրադրէ ու կ'հոկոպագէ ստեղծագործութեան առջեւ եւ ոչ չէ ստեղծողին, այլեւս՝ այդ արգահատելի հանգրուանին վրայ՝ կը դադրի մարդ ըլլալէ եւ կը դառնայ չորհրտանիւններու աշխարհին բնակիչ: Երկրի վրայ Փրկչին յայտնութեամբ լուծուեցան մարդուն հոգին պակեղծող բոլոր հարցերը: Առասպելական Սփինքսը անբերութեամբ երկրի երեսէն, հալածուած Բեթլեհէմի մտորին յուսալորդ հառազայթներէն:

Բարեպաշտ ու Աստուածավախ մարդը գտաւ զինք տանջող բոլոր հարցերուն ու հարցումներուն հշգրիտ պատասխանը: Հասկցաւ թէ ի՞նչ է այս անցաւոր կեանքին նպատակը, ի՞նչ է երկրի վրայ իր առաքելութիւնը եւ իր նախասահմանումը, ուրկէ՞ կու գայ եւ ո՞ւր կ'երթայ:

Շուարած ու մոլորած համբոյր մը չէ այլեւս անլուսին գիշերուան մէջ: Այլ պիտի չապրի կեանքը աննպատակ ու անսկզբունք:

Գիտէ թէ Փրկիչը անգիտանալով՝ կ'անգիտանայ ոչ միայն զԱստուծոյ, այլ նոյնիմեք իր ինքնութիւնը, որպէս մարդ եւ որպէս անձնաւորութիւն:

Իր կեանքին ու հակառակ դրոշմին ապահովութիւնը ստանձնած է երկինքը, այն բոլոր փորձութիւններուն դէմ, որոնք երկրէն կու գան:

Աստուծոյ մարդացումը՝ կը նշանակէ մարդուն աստուածացումը: Երկինքը կ'ըլլայ երկիր ու երկիրը երկինք: Աշխարհաբանականացիմ՝ կը դառնայ երկնաբանականացի:

Քրիստոս չեկաւ աշխարհ, որ ժողովուրդները կրթէ եւ քաղաքակրթութիւնը բարեփոխէ, այլ եկաւ ու շնորհեց մեզի առաւել թանկագին բան մը, որ ոչ մէկը իրմէ առաջ տուած էր: Շնորհեց ՓՐԿՈՒԹԻՒՆԸ, մեղքին կապանքներէն մեր ազատագրումը:

Շատ շատեր այսօր կը ծոխն մտորին առջեւ, որ տեսնեն Նորածին Յիսուսը: Բայց իրենց շփումը այնքան պաղ է ու անարիւն, որ չի գպիր երկնային երախային հոգիին:

Այսօր ամենասուրբ օրն է Յիսուսի հաւատով ջախաւորուած հաւատացեալներուն համար, որ մօտենանք եւ ընծայենք Անոր ոչ թէ ոսկի, կնդրուկ եւ գմուռս, այլ մեր գործած մեծ ու պատիկ մեղքերը:

Գրիգոր Նարեկացին, հայութեան անզուգական գաւակը, ծնունդի նախորդ

գիշերը երագին մէջ կը տեսնէ Յիսուս Մանուկը, որուն մտուրին առջեւ երկրպագելու եկած են բնութաւոր մարդիկ իրենց նուէրներով:

Երբ նուիրատուներու երկար շարքը կը սպառի ու կարգը կու գայ Նարեկացիին, Նորածինը հասուն մարդու հասակը կ'առնէ եւ կ'ըսէ անոր,

– Գրիգոր, ի՞նչ նուէր բերիր իմ ծննդեանս առթիւ:

Նարեկացին՝ շուարած ու երկիւղած Յիսուսի կ'երկարէ իր հոչակաւոր Աղօթամատեանը, ըսելով.

– Տէր, չունիմ ոսկի, կնդրուկ եւ գմուռս, որ քեզի նուիրեմ, այս աղօթամատեանը բերի, որ կը պարունակէ իմ անբաւելի մեղքերս:

– Ամենաթանկագին նուէրը կու տաս ինծի, երանի թէ աշխարհի բոլոր մարդիկ բոլոր ժամանակիդ հետեւին ու ինծի բերեն իրենց մեղքերը, որոնց բաւութեան համար իմ Երկնաւոր Հայրս զիս երկիր դրկեց:

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔԶՆՅ. ՏԻՒԼԿԵՐԵԱՆ